

nodigt U graag uit op de openbare verdediging van het proefschrift van

Griet Juwet

ter behaling van de graad van Doctor in de Wetenschappen

Titel van het proefschrift:

**Energietransitie als hefboom voor ruimtelijke en maatschappelijke
transformatie. Een verkenning van de rol van planning en ontwerp
in de verspreid verstedelijkte context van Vlaanderen**

Promotors:

Prof. dr. Michael Ryckewaert (VUB)

Prof. dr. Fabio Vanin (VUB)

De verdediging heeft plaats op

Dinsdag 14 juni 2022 om 15u in aula D.2.01

Samenstelling van de jury

Prof. dr. Nele Aernouts (VUB, voorzitter)

Dr. Dieter Bruggeman (VUB, secretaris)

Prof. dr. Cathy Macharis (VUB)

Prof. dr. Chiara Cavalieri (UC Louvain)

Dr. Jonathan Rutherford (Paris Est University)

Prof. dr. Anneleen Kenis (Universiteit Gent)

Curriculum vitae

Griet Juwet is stadsontwerper en onderzoeker. Na een Msc in Ingenieurswetenschappen architectuur (UGent, 2012) en een postgraduaat in Urbanism and Strategic Planning (KULeuven, 2014), werkte ze in een ontwerp bureau en daarna als onderwijsassistent en doctoraatsonderzoeker aan de VUB vanaf 2016. Haar onderzoek verkent de rol van ruimtelijk ontwerpers in de transitie naar meer duurzame en inclusieve steden. Ze presenteerde haar werk op academische conferenties in België en daarbuiten, en publiceerde zowel in populair-wetenschappelijke als internationale peer reviewed tijdschriften.

Abstract van het doctoraatsonderzoek

De verspreide verstedelijkingspatronen in Vlaanderen werden mogelijk gemaakt en gereproduceerd door alomtegenwoordige en isotrope netwerken voor elektriciteits- en gasdistributie. Vandaag botst dit energie-intensieve landschap tegen zijn ruimtelijke, ecologische en maatschappelijke grenzen. Ondertussen introduceert de transitie naar duurzamere energiesystemen potentieel transformatieve logica's, omdat energieoplossingen en beheersmodellen ruimtelijk selectiever en diverser worden. Nabijheid tussen productie en gebruik, dichtheid en functiemix worden opnieuw relevant, terwijl individuele energieconsumptie en gecentraliseerd beheer vervangen kunnen worden door meer collectieve energie-configuraties. In dit onderzoek gebruik ik de specifieke territoriale context van Vlaanderen om dit ruimtelijk en sociaal-politiek transformatieve potentieel van energietransities te verkennen. Ik onderzoek hoe ruimtelijke planning en ontwerp kunnen bijdragen aan energietransities die meer kwalitatieve ruimtelijke ontwikkeling en meer inclusieve vormen van energiebeheer activeren.

Op basis van transitietheorie, stedelijk metabolismestudies en plannings- en ontwerpliteratuur, stel ik een conceptueel kader voor om de relaties tussen de transformatie van het energiesysteem, ruimtelijke morfologie en energiebeheer te beschrijven. Drie empirische hoofdstukken illustreren hoe de ruimtelijke en politieke implicaties van energietransities zich op verschillende schalen en in verschillende energiedomeinen manifesteren. Ze zijn gebaseerd op een combinatie van kwalitatieve en ontwerpmatige onderzoeksmethoden, waaronder ruimtelijke mapping en scenarioworkshops, diepte-interviews, documentanalyse en participerende observatie.

Ik concludeer dat planning en ontwerp een sleutelrol te spelen hebben bij het bedenken, visualiseren en faciliteren van collectieve energiestrategieën, die technische energieoplossingen verbinden met andere territoriale en maatschappelijke uitdagingen. Tegelijkertijd toon ik aan hoe het gebrek aan ambitieus beleid op Vlaams niveau de implementatie van veelbelovende transformatieve energiestrategieën op de schaal van de buurt en de regio belemmert.